

Produktiviteten vokset med 13 pct. de sidste syv år

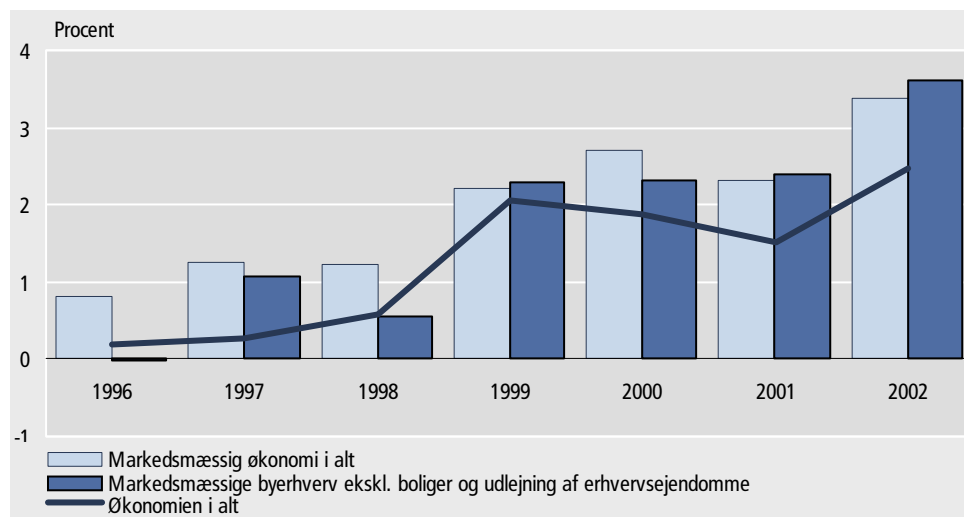
Gennemsnitlig produktivitetsvækst pr. år på 1,7 pct.

Produktionen pr. arbejdstime er i perioden 1995-2002 vokset med 13 pct. i de markeds-mæssige byerhverv. Det svarer til en gennemsnitlig årlig vækst i arbejdsproduktiviteten på 1,7 pct. I historisk lys er dette en forholdsvis beskedne produktivitetsvækst.

Store udsving i perioden

Den gennemsnitlige stigning i produktiviteten dækker over store udsving i perioden. I årene 1996-1998 var der således en særlig lav produktivitetsudvikling, mens der i årene 1999-2001 var tale om en stigningstakt, der er tættere på det historiske gennemsnit¹. I 2002 ses en kraftig produktivitetsudvikling - en udvikling der falder sammen med, at beskæftigelsen falder efter en betydelig vækst over en årrække. Ved vurdering af produktivitetsudviklingen bør man være opmærksom på, at der kan være store udsving fra år til år. Havde man således medtaget 1994, som var et år med en historisk set meget kraftig stigning i produktiviteten, ville den gennemsnitlige produktivitetsudvikling frem til 2002 have været en del større end det her anførte.

Årlig procentvis vækst i arbejdsproduktiviteten 1995-2002

Et nyt og bedre mål for arbejdsproduktiviteten

Den foreliggende opgørelse over arbejdsproduktiviteten er ny. Nationalregnskabet indeholder nu tidsserier for antal arbejdstimer fordelt på erhverv for perioden 1995-2002. Herved muliggøres en opgørelse af arbejdstime-produktiviteten, dvs. den reale bruttoværditilvækst divideret med antallet af arbejdstimer. Dette udtryk for produktiviteten er bedre end det hidtidige udtryk - værditilvæksten pr. beskæftiget - da antallet af arbejdstimer pr. beskæftiget varierer over tid. Værditilvæksten pr. arbejdstime er afgørende for velstandsvæksten i form af øget realløn eller mere fritid.

¹ Se f.eks. Dalgaard, Esben: "Produktivitetsudviklingen i Danmark 1966-1987", Danmarks Statistik 1989.

Ikke muligt her at måle produktiviteten i offentlig forvaltning og service

Figuren viser udviklingen i arbejdsproduktiviteten 1995-2002 for økonomien som helhed, for den markedsræssige del af økonomien samt for de markedsræssige byerhverv ekskl. boliger og udlejning af erhvervsejendomme. Da værdien af offentlig administration og gratisydelse pr. definition er sat til de hermed forbundne omkostninger, er det ikke interessant at medtage *offentlig forvaltning og service* ved økonomiske analyser af produktivitetsudviklingen. Derfor er tallene for økonomien som helhed, som jo omfatter offentlig forvaltning og service, af begrænset interesse.

De markedsræssige byerhverv er mest relevante her

Den målte produktivitetsudvikling kan kun tages som udtryk for udviklingen i arbejdskraftens effektivitet i produktionsprocessen for den markedsræssige del af økonomien. Der er imidlertid grund til at tage yderligere forhold omkring visse af de markedsræssige erhverv i betragtning ved analyser af arbejdsproduktiviteten. Produktivitetsudviklingen i landbrug, råstofudvinding mv. er således præget af en række særlige forhold som f.eks. høstens størrelse og udvindingstakten for olie- og naturgasreserver. Ligeledes er produktivitetsudviklingen i erhvervene *Boliger og Udlejning af erhvervsejendomme* speciel, da der er en meget stor værditilvækst og relativt få arbejdstimer, eftersom den helt dominerende produktionsfaktor er realkapital i form af bygninger. Den resterende del af økonomien - de markedsræssige byerhverv ekskl. boliger og udlejning af erhvervsejendomme - udgør de erhverv, hvor produktivitetsudviklingen i de enkelte år kan fortolkes som udtryk for arbejdskraftens effektivitet i produktionsprocessen. De markedsræssige tjenesteydende erhverv er de markedsræssige byerhverv minus industri, energi-, varme- og vandforsyning samt den markedsræssige del af bygge- og anlægsvirksomhed.

Lange tidsserier tilbage til 1966 er under udarbejdelse

Der arbejdes på at føre de nye arbejdstimeserier tilbage til 1966, som er startåret for det nuværende nationalregnskab. Herved opnås lange tidsserier af sammenlignelige arbejdsproduktiviteter. Dette arbejde forventes afsluttet i første halvår 2003.

Årlige vækstrater for arbejdsproduktiviteten fordelt på erhverv

	1996	1997	1998	1999	2000*	2001*	2002*	1995-2002
	pct.							Gns. årlig vækstrate i pct.
Økonomien i alt	0,2	0,3	0,6	2,1	1,9	1,5	2,5	1,3
Markedsræssig økonomi i alt	0,8	1,2	1,2	2,2	2,7	2,3	3,4	2,0
Markedsræssige byerhverv ekskl. boliger og udlejning af erhvervsejendomme	0,0	1,1	0,6	2,3	2,3	2,4	3,6	1,7
Industri	-6,1	8,5	-1,3	7,0	3,6	6,0	3,4	2,9
Energi- og vandforsyning	1,1	-1,2	-7,6	11,0	-5,8	-7,8	0,7	-1,6
Markedsræssig bygge- og anlægsvirksomhed	2,1	-9,5	5,8	4,4	-3,7	-5,6	0,9	-0,9
Markedsræssige tjenesteydende erhverv ekskl. boliger og udlejning af erhvervsejendomme	2,1	-0,4	1,2	-0,1	3,4	2,1	3,9	1,7
Memoposter:								
Markedsræssigt landbrug, fiskeri og råstofudvinding	11,4	9,2	13,5	4,0	10,1	4,1	2,6	7,8
Boliger og udlejning af erhvervsejendomme	-0,2	0,0	2,1	2,7	0,5	1,4	-1,1	0,8

Mere information

Brugerne kan ud fra nationalregnskabs tidsserier i www.statistikbanken.dk danne arbejdsproduktiviteter på nationalregnskabs standarderhvervsgrupper. Tidsserierne for arbejdsproduktiviteten på de i tabellen viste erhvervsgrupper vil blive indlagt i Statistikbanken. I Statistiske Efterretninger *Nationalregnskab og betalingsbalance 2003:5* er anført de faktorer, der bestemmer arbejdsproduktiviteten dels i de enkelte erhverv dels på aggregeret niveau.

Kilder og metoder

Tallene for bruttoværditilvækst i 1995-priser samt antal arbejdstimer stammer fra de løbende offentliggørelser af nationalregnskabet. Nationalregnskabs tal for antal arbejdstimer er baseret på arbejdstidsregnskabet. Der arbejdes med at basere fremtidige opgørelser på Laspeyres kædeindeks, som er et bedre volumenmål.

Næste offentliggørelse

Arbejdsproduktiviteten 1966-2002 forventes offentliggjort i juni 2003.

Henvendelse

Henrik Sejerbo Sørensen, tlf. 39 17 36 62, hss@dst.dk